

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

Wtorek
19 sierpnia 2025
nr 65 (LXXX)
cena: 19 Kč

WIADOMOŚCI
NA DWÓCH KÓŁKACH
POWSTAŃCZYM
SZLAKIEM STR. 2-3

WEEKEND W REGIONIE
PRZEGLĄD
KAPEL LUDOWYCH
TRÓJSTYKU STR. 4

SPORT
PIŁKARSKI
SERWIS
STR. 6-7

Dwadzieścia dwie listy do wyboru

WYDARZENIE: W październikowych wyborach do Izby Poselskiej Parlamentu RC o głosy mieszkańców województwa morawsko-śląskiego będą walczyć 22 ugrupowania polityczne. W piątek Urząd Wojewódzki w Ostrawie dokonał rejestracji list wyborczych. Znamy już nazwiska ich liderów.

Beata Schönwald

Głosowanie odbędzie się w dniach 3-4 października. Pierwotnie swoje listy wyborcze zgłosiły w urzędzie 23 podmioty. W przypadku dziewięciu z nich znaleziono jednak błędy, które osiem ugrupowań skorygowało, a jedno wycofało swoją listę. Prócz tego partia kandydująca pierwotnie jako Vize 2025 zmieniła swoją nazwę na Výzva 2025. Ostatecznie wystartuje więc dziewięć partii, jedna koalicja i dwanaście ruchów politycznych. Największa dopuszczalna liczba kandydatów na liście w województwie morawsko-śląskim wynosi 36. Natomiast w skali ogólnokrajowej zostało zarejestrowanych w tych wyborach 26 podmiotów.

Według opublikowanego w niedzielę sondażu wyborczego (badanie przeprowadził STEM), gdyby wybory odbyły się dziś, w skali całej RC wygrałoby je ANO 2011 (32,5 proc. głosów), daleko za nimi uplasowałaby się rządowa koalicja Spolu, będąca wspólnym projektem partii ODS, KDU-ČSL i TOP 09, z 20,1 proc. poparciem. Na SPD głos oddałoby

12,1 proc. wyborców, Starostové a Nezávislí uzyskaliby 10,8 proc. głosów, a Česká piratská strana 9,2	proc. Mandaty poselskie zdobyłaby również parta Stačilo!, na którą oddałoby głosy 7,1 proc. wyborców,	natomiast ugrupowaniu Motoristé sobě zabrakłoby do przekroczenia progu wyborczego zaledwie 0,3 proc.
---	---	--

Do urn pójdziemy 3-4 października.
Fot. BEATA SCHÖNWALD

Od piątku wiadomo również, jakie nazwiska będą otwierać poszczególne listy wyborcze. Numerem jeden ANO 2011 został w naszym województwie sam założyciel tego ruchu i jego kluczowa postać Andrej Babiš. Koalicyjną listę Spolu poprowadzi dotychczasowy minister finansów z ramienia ODS, w swoim czasie prezydent Opawy Zbyněk Stanjura, zaś na czele listy SPD znalazł się przewodniczący wspierającej ją partii PRO Jindřich Rajchl. Z kolei na listach Starostów będzie kandydować z jedynką wiceprzewodnicząca STAN i szefowa jego morawsko-śląskiego komitetu, a w ub. kadencji wójt Koňčyc pod Ondřejníkem, Michaela Šebelowa, Piratów – były szef tego ugrupowania Lukáš Černošský, Stačilo! – pochodząca z Nowego Jiczyna przewodnicząca Komunistycznej Partii Czech i Moraw Kateřina Konečná, Motoristów sobě – zaledwie 23-letni polityk i influencer z Ostrawy Matěj Gregor.

Ciąg dalszy na str. 2

3350

koron to średnia cena wyprawki szkolnej dla pierwszoklasisty zakupionej z wykorzystaniem aktualnych promocji. W porównaniu z ub. rokiem rodzice zapłacą za nią o 291 korun więcej. Z 20 badanych pozycji podróżowało 14, taniej można kupić takie rzeczy, jak zeszyty, ołówki, klej w sztyfcie czy nożyczki.

Największy wydatek stanowi tradycyjnie zakup tornistra, którego koszt wzrósł o 20 proc. i wynosi obecnie średnio 1632 korony. Taką cenę ustaliła Czeska Agencja Prasowa ČTK na podstawie ulotek siedmiu największych sieci handlowych w RC. Drugą najdroższą pozycją jest kuferek na artykuły plastyczne. Dostępny jest na rynku średnio za 240 korun. Z kolei niewyposażony piórnik można nabyć średnio za 224 korony, kapcie za 166 korun, boks na zeszyty formatu A5 za 87 korun, pióro za 57 korun, a zwykły zestaw kredek za 56 korun.

Chociaż zniżki na artykuły szkolne w objętych analizą sieciach handlowych sięgają w tym roku średnio 25 proc., a rok temu tylko 21 proc., to całkowity koszt wyprawki dla pierwszoklasisty wzrósł o prawie 10 proc.

Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej mogą uzyskać dofinansowanie z Urzędu Pracy na wydatki związane z rozpoczęciem roku szkolnego. Rodzice pierwszoklasistów mających podjąć naukę w szkołach z polskim językiem nauczania mają jednak ten luksus, że ich pociechy otrzymają 1 września w pełni wyposażone tornistry ufundowane przez polski Instytut Rozwoju Języka Polskiego.

CYTAT NA DZIŚ

Ołeksandr Myched
ukraiński pisarz, autor 10 książek, z których trzy zostały przetłumaczone na język polski

...

Jedną z rzeczy, którą zabrała mi Rosja, to wyobraźnia. Nie jestem w stanie pisać teraz fikcji. Kontekst pełnoskalowej wojny, wtargnięcia sił rosyjskich jest cały czas obecny i nie można się od tego odłączyć – dla mnie jest to ważne jako dla obywatela, pisarza i człowieka

Dwadzieścia dwie listy do wyboru

Dokończenie ze str. 1

Według informacji, którą wczoraj otrzymaliśmy od rzeczniczki prasowej Urzędu Wojewódzkiego Mirosławy Chlebounowej, listy wyborcze

zostały przekazane Państwowej Komisji Wyborczej, która dziś wylosuje ich numery. Jeszcze tego samego dnia po południu Czeski Urząd Statystyczny ma opublikować kompletne listy na stronie internetowej www.volby.cz.

(sch)

19

ugrupowań politycznych walczyło o miejsce w ławach poselskich w województwie morawsko-śląskim cztery lata temu. Do parlamentu weszły jednak tylko cztery z nich – koalicja Spolu (27,79 proc.), ANO 2011 (27,12 proc.), Piraci i Starostowie (15,62 proc.) oraz SPD (9,56 proc.). Natomiast tylko kilka promili dzieliło od 5-proc. progę wyborczego czeską partię ČSSD i ruch obywatelski Přísaha Roberta Slachty.

SEKRETARIAT NIECZYNNY

- ☑ We wtorek 19 sierpnia oraz w środę 20 sierpnia sekretariat redakcji będzie nieczynny. Zapraszamy w czwartek od godz. 9.00 do 14.00. Ogłoszenia można także wysłać na e-mail: info@glos.live.
- ☑ W piątek 22 sierpnia sekretariat będzie ponownie nieczynny.

WAŻNE INFORMACJE

- ☑ Nowym dostawcą dla prenumeratorów „Głosu” jest od 1 listopada 2023 roku PNS, a.s.
- ☑ Bezpłatna linia telefoniczna: 800 400 412 (czynna w dni robocze 7.30-17.00)
- ☑ Zamówienia pisemne: První novinová společnost, a.s. Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickacentrum@pns.cz
- ☑ Wszelkie zamówienia, zmiany i reklamacje prosimy kierować pod nr. tel. 800 400 412.

DZIŚ...

19

sierpnia 2025

Imieniny obchodzą: Bolesław, Ezechiel
Wschód słońca: 5.25
Zachód słońca: 19.54
Do końca roku: 134 dni
(Nie)typowe święta: Światowy Dzień Fotografii
Przystawie: „Jeżeli w sierpniu gorąco będzie, to zima w śniegu długo zasiądzie”

JUTRO...

20

sierpnia 2025

Imieniny obchodzą: Bernard, Samuel
Wschód słońca: 5.26
Zachód słońca: 19.52
Do końca roku: 133 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Wyznawania Miłości
Przystawie: „Jeśli na Bernarda ziemia twarda, to będzie zima harda, a jak miękka, to lekka”

POJUTRZE...

21

sierpnia 2025

Imieniny obchodzą: Franciszek, Joanna
Wschód słońca: 5.28
Zachód słońca: 19.49
Do końca roku: 132 dni
(Nie)typowe święta: Światowy Dzień Optymisty
Przystawie: „Jeśli piękny sierpień, gotuj sobie chtopku kieszeń”

POGODA

wtorek

dzień: 22 do 24°C
noc: 14 do 12°C
wiatr: 0-1 m/s

środa

dzień: 26 do 28°C
noc: 16 do 14°C
wiatr: 2-4 m/s

czwartek

dzień: 22 do 24°C
noc: 18 do 16°C
wiatr: 0-1 m/s

Na dwóch kółkach powstańczym szlakiem

Trasę z Godowa przez Zebrzydowice do Piotrowic pokonali w sobotę uczestnicy Rajdu Kolarskiego Szlakiem Walk Powstańców I Powstania Śląskiego. Na liczącą 28 kilometrów wyprawę na dwóch kółkach wyruszyła blisko setka uczestników.

Danuta Chlup

Pprzed rozpoczęciem rajdu wójtowie gmin Godów i Zebrzydowice, przedstawiciel Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie oraz pomysłodawca rajdów Stanisław Gawlik zapalili znicze i złożyli kwiaty przy pomniku obok nieczynnego dworca kolejowego w Godowie. W miejscu tym 28 sierpnia 1919 roku niemiecki Grenzschutz rozstrzelał trzech powstańców walczących o przyłączenie

nie tych ziem do Polski. Byli nimi dwaj 17-letni chłopcy i jeden 19-latek. Kolejnymi miejscami pamięci na trasie rajdu był pomnik powstańców w Zebrzydowicach oraz tablica pamiątkowa obok Domu Kultury w Piotrowicach. Przypomina ona, że w tym miejscu (dawniej gospodzie) rozpoczęło się w nocy z 16 na 17 sierpnia 1919 roku I powstanie śląskie. Na zakończenie raj-

• Przy pomniku powstańców w Godowie – od lewej: wójt Godowa Mariusz Adamczyk, wicekonsul Marzena Karwowska, wójt Zebrzydowic Janusz Król i inicjator rajdów Stanisław Gawlik. Fot. DANUTA CHLUP

du złożył wieniec przy tablicy wójt Piotrowic Marian Lebiecz. Kwiaty złożyła także delegacja Miejscowego Koła PZKO w Piotrowicach na czele z wiceprezesem Zdzisławem Miłulą. Stanisław Gawlik wygłosił w sali Domu Kultury prelekcję nt. powstań śląskich, zagrała kapela góralska „Bukioń”, uczestnicy otrzymali poczęstunek.

Rajd prowadził komandor Stanisław Grym. Większość uczestników stanowili rowerzyści z Godowa (ok. 70 osób), obecni byli także kolarze z Zebrzydowic, Cieszyńska i z Zaolzia. – Jestem tu trzeci raz. Przeczytałem ogłoszenie o rajdzie w gazecie gminnej, spróbowałem, udało się i to mnie zachęciło do udziału w kolejnych latach. Tę trasę jest w stanie

przejechać „zwykły śmiertelnik” – amator rowerowy, nie trzeba mieć nadzwyczajnej kondycji – powiedział „Głosowi” Wiesław Wróbel, uczestnik z Piotrowic-Markłowic Dolnych. Rajd upamiętniający walczących w I powstaniu śląskim rozpoczyna się co roku w jednej z trzech gmin – organizatorkę: Godowie, Zebrzydowicach lub Piotrowicach. Tegoroczny rajd objął patronatem honorowym Konsulat Generalny RP w Ostrawie. Wicekonsul Marzena Karwowska również wyruszyła rowerem na trasę, podobnie jak wójt Godowa Mariusz Adamczyk. – Spotykamy się tutaj, aby uczcić i upamiętnić bohaterstwo naszych przodków, którzy sto sześć lat temu wzięli sprawy ojczyzny w swoje ręce, stając do walki o wolność i przynależność do Polski. Dzisiaj, przemierzając szlaki, którymi niegdyś kroczyli nasi bohaterowie, oddajemy im hołd. To nie tylko sportowa rywalizacja, ale także wyjątkowa lekcja historii, której jesteśmy częścią. Nasza obecność tutaj, w tej formie, jest dowodem na to, że pamięć o tych wydarzeniach jest wciąż żywa i przekazywana kolejnym pokoleniom – powiedziała wicekonsul przy pomniku w Godowie. (sch)

Senior wjechał w drzewo

Wwypadku samochodu osobowego w Orłowej zginął w sobotę rano kierowca w wieku emerytalnym. 80-latek wpadł z samochodem w rów i uderzył w drzewo.

– Mężczyzna w wieku seniorskim doznał śmiertelnych obrażeń – poinformował rzecznik pogotowia ratunkowego Lukáš Humpl. Dodał, że poszkodowany zmarł przed przyjazdem karetki. Rzeczniczka policji Soňa Štětín-

ská poinformowała, że okoliczności wypadku ustaliła policja drogowa i kryminalna. Powołano również policjanta zajmującego się interwencją kryzysową, aby udzielił pomocy psychologicznej i wsparcia rodzinie zmarłego. (dc)

Kierowcy będą mieć pod górkę

Dyrekcja Dróg i Autostrad szykuje remont głównej karwińskiej arterii I/67. Chodzi o Aleję 17 listopada na odcinku od przystanków autobusowych naprzeciwko Domu Towarowego Prior po rondo koło supermarketów Tesco i Lidl, skąd droga biegnie na Czeski Cieszyń. Roboty potrwać od początku września do końca listopada.

• Karwińską Aleję 17 listopada już wkrótce czeka remont. Fot. MILAN HALUŠKA

Po zakończeniu remontu szosa stanie się własnością województwa morawsko-śląskiego. – Powodem jest fakt, że trasa ta nie spełnia już funkcji państwowej drogi tranzytowej i służy głównie komunikacji wewnątrz miasta. Województwo będzie mogło bardziej elastycznie reagować i bardziej efektywnie planować jej utrzymanie, naprawy i możliwe kolejne inwestycje – wyjaśnia rzecznik Dyrekcji Dróg i Autostrad Jan Rýdl. Remont zostanie przeprowadzony w kilku etapach. Pierwszy rozpocznie się koło ronda w części między mostem na Olzie i dojazdem do stacji paliw przed skrzyżowaniem o ruchu okrężnym z ulicą Polską. Następne etapy będą dotyczyły kolejnych odcinków jezdni aż po skrzyżowanie koło domu handlowego Prior. (sch)

przejazdu przez miasto, ale także z momentami, kiedy droga będzie zamknięta i trzeba będzie korzystać z wyznaczonych objazdów. Ograniczenia odczują również użytkownicy komunikacji miejskiej. Niektóre etapy prac będą bowiem wymagać chwilowej likwidacji niektórych stojących wzdłuż remontowanej alei przystanków autobusowych lub ich przesunięcia w inne miejsce. (sch)

Maria i Józef poświęceni

• Dzwony poświęcił wikariusz generalny ostrawskiej diecezji Jan Czudek. Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Wniedzielę w bukowickiej świątyni poświęcono dwa dzwony. Nazywają się Panna Maria i św. Józef. Aktu dokonał wikariusz generalny ostrawskiej diecezji Jan Czudek. Podczas niedzielnej mszy towarzyszył mu proboszcz jabłonkowskiej parafii – Alfréd Volný. Uczestniczyli w niej głównie miejscowi parafianie, lecz nie zabrakło wielu przybyłych z okolicy. Uroczystość ta była bowiem okazją do uzyskania odpustu zupełnego po spełnieniu normalnych warunków oraz odmówieniu „Ojcze nasz” i „Zdrowaś Mario” w intencji papieża. Należy też

pamiętać, że na świecie obchodzimy Rok Jubileuszowy. Dzwony zostały wykonane w odlewni dzwonów Dytrychová w Brodku koło Przerowa. Panna Maria waży 161 kg, a św. Józef 282 kg. Po akcie poświęcenia symbolicznego pierwszego uderzenia młotkiem dokonał wikariusz, po nim proboszcz, a następnie wójt Bukowca Monika Czepczorowa i wykonawca dzwonów Leticie Vránova-Dytrychowa. Ciekawostką jest fakt, że kościół w Bukowcu został poświęcony tuż przed wybuchem II wojny światowej. W jej trakcie oryginalne dzwony zostały wywiezione przez wojska niemieckie. (endy)

Rycerz w miejsce statku

Na rynku w Nydku stanęła nowa rzeźba. Statek kosmiczny, nieznawczy tematycznie z beskidzką wioską, zastąpił drewniany rycerz. Symbolicznie zaprasza mieszkań-

widokowej na Wielkiej Czantorii. Trasa w dół prowadzi częściowo po wspólnej, czesko-polskiej trasie, a następnie bukowym lasem. Ścieżka kończy się obok źródelka, które mijaliśmy na początku.

• Rycerz na rynku w Nydku. Fot. Gmina Nydek

ców i turystów na Rycerską Ścieżkę prowadzącą na Czantorię i z powrotem. Trasa rozpoczyna się na nadeckim rynku obok pierwszej tablicy informacyjnej z planem ścieżki. Jej długość wynosi niespełna 10 kilometrów. Należy się kierować zielono-białymi znakami, prowadzącymi po tej samej trasie, co czerwony szlak turystyczny. Po przejściu półtora kilometra dotrzemy do drugiego stanowiska obok źródelka. Stamtąd należy się udać koło miejsca pamięci Jerzego Trzanowskiego aż do czwartego stanowiska w pobliżu rezerwatu Czantoria. Ostatni, bardziej stromy odcinek, prowadzi do schroniska na Małej Czantorii. Po pokonaniu 500 metrów docieramy do wieży

Rycerz pojawiają się w legendzie i pieśni „Tam, gdzie Czantoria się wznosi”. Jej refren brzmi: „Tam śpi rycerz znakomity, sławą bogactwa okryty, on zwycięskie staczał boje i nasz śląski zdobył lud”. (dc)

Muzykowali na gajdach, skrzypcach i cymbałach

Brakuje już tylko jednej edycji, aby organizatorzy Przeglądu Kapel Ludowych Trójstyku w Lesznej Dolnej mogli z satysfakcją powiedzieć, że wydarzenie to ma dwudziestoletnią tradycję. Dziewiętnasta edycja odbyła się w ub. niedzielę w słonecznej, lecz nie upalnej pogodzie.

• Kapela „Lipka” z Ostrawy zagrała i zaśpiewała jako pierwsza.

• Występ kapeli „Capkovci zo Skalitého” był gwóździem wieczoru. Zdjęcie: DANUTA CHLUP

Danuta Chlup

Przełęgł Kapel Ludowych Trójstyku to wydarzenie, które od lat kulturowo piękne tradycje folkloru, to wyjątkowe spotkanie z kulturą ludową – mówił konferansjer Marek Bartnicki, inaugurując wydarzenie wraz z prezes Miejskowego Koła PZKO Renatą Szkucik. – Zachwycają również stroje ludowe – niektóre są proste i skromne, inne znów bogate i wykintne, ale każdy z nich opowiada zaciną historię związaną z regionem, z którego pochodzi – kontynuował. – Przegląd już od niemal dwóch dekad gromadzi miłośników folkloru, tradycyjnej muzyki i piękna kultury terenów

pogranicza. Jesteśmy blisko Polski, jesteśmy blisko Słowacji, jesteśmy blisko Czech. To wszystko kumuluje się na naszym terytorium.

Bartnicki, zapraszając obecnych nie tylko do posłuchania muzyki, ale także do skorzystania z bogatej oferty kulinarnej, przypominał, że jeszcze zanim Miejskowe Koło PZKO zaczęło organizować przeglądy kapel, urządzano pieczenie placzków. Impreza odbywała się w Domu PZKO, a do konsumpcji tu i tam przygrywali muzycy.

– Wtedy pomysłiliśmy, że może warto zrobić z tego jakąś tradycyjną większą imprezę. Wszyscy organizują dożynki albo wykopki, dlatego my zdecydowaliśmy się na przegląd kapel ludowych Trójstyku – mówił Bartnicki o genezie transgranicznej imprezy.

Obecnie, gdy esencją wydarzenia jest muzyka ludowa z trzech krajów, oferta kulinarna bynajmniej nie zeszła na dalszy plan. Wręcz przeciwnie – w niedzielę można było się częstować nie tylko placzkami, ale także domowym gulaszem, „rojberką” z rożna czy też domowymi ciastkami.

Na scenie plenerowej w ogrodzie przy Domu PZKO jako pierwsza pojawiła się kapela cymbałowa „Lipka” z Ostrawy.

– Zagramy głównie pieśni z regionu Slováčka. Nasza kapela powstała w Ostrawie w 1983 roku, a więc mamy za sobą 42 lata działalności. Grywamy we większym składzie, dziś nie jesteśmy tu wszyscy – zdradził pierwszy skrzypek Vit Prašek.

Od „Lipki” przejęli sztafetę „Maliniorze” z Brennej. Do Lesznej Dolnej przyjechali prosto z Cieszyna, gdzie

występowali na „Skarbach z cieszyńskiej tróły”.

Kierownik kapeli Damian Nowak wyjaśnił w rozmowie z „Głosem” pochodzenie nazwy zespołu. – Nazwa pochodzi od Maliny, która wznosi się w samym centrum w naszej miejscowości. Kiedy 25 lat temu zakładaliśmy kapelę, większość członków mieszkała wokół niej. Dlatego tak nas nazwano.

Odnosił się także do gajd, swojego instrumentu. – Gajdy to instrument charakterystyczny dla górali Beskidu Śląskiego, wykonany z koziej skóry. Na Żywiecczyźnie z kolei (i nie tylko tam) gra się na dudach.

W dudy trzeba dmuchać, do gajd pompuje się powietrze za pomocą mieszka pod pachą. Dudziarze, jak grają, nie mogą śpiewać – ja, grając na gajdach, mogę – śmiał się muzyk.

Z Jabłonkowa przyjechała kapela „Świerczyni”. Publiczność zachwycił najbardziej popis cymbalistki i wokalistki w jednej osobie. Ostatnim wykonawcą byli „Capkovci zo Skalitého” – ten znany i bardzo popularny słowacki zespół wbrew nazwie przyjechał z Czerneho, wsi leżącej bezpośrednio na trójstyku granic.

Kapele w większości nie ograniczały się do kultury muzycznej swojej małej ojczyzny, z reguły proponowały wiązanek pieśni rodzinnych i wypożyczonych z sąsiednich regionów.

Imprezie towarzyszyła wystawa ręcznie wykonanych przez Tadeusza Szkucika zegarów ściennych i innych rzeźb z drewna. Wyroby te posiadają markę regionalną Górsko Swoboda. ▲

Przez trzy dni wyciągano skarby z tróły

Ostatni weekend w Cieszynie upłynął pod znakiem wyciągania materialnych i duchowych skarbów z cieszyńskiej tróły. Tradycyjna impreza odbyła się już po raz dwudziesty czwarty.

Wydarzenie zorganizowane przez Zamek Cieszyński odbyło się na Wzgórzu Zamkowym. Tróły, czyli tradycyjną zdobioną drewnianą skrzynię, otworzyła symbolicznie w piątek po południu burmistrz Gabriela Staszkievicz. Otwarcia towarzyszyła melodia hejnału cieszyńskiego „Helo, Helo, Helenko! Jakoż ci się pasie?”.

W rozmowie z dziennikarzami burmistrz przypominała, że po raz trzeci „Skarby z Cieszyńskiej Tróły” odbywają się w sierpniowym terminie, który zwykle zapewnia lepszą pogodę od terminów wrześnieowych.

Od piątku do niedzieli na dziedzińcu zamkowym występowały zespoły prezentujące różne gatunki muzyki – od folkloru po muzykę klasyczną, był teatr ognia, jarmark rzemieślniczy. Niedzielne popołudnie należało do zespołów i kapel ludowych z obu stron Olzy. Na jarmarku prezentowano i sprzedawano wyroby ceramiczne, koronarskie, działynowe, klasyczne makatki i fartuchy kuchenne, domowe przetwory i miód, rzeźbione z drewna szachy i wiele innych rzeczy. Spora kolejka

• Panie z Koła Macierzy Ziemi Cieszyńskiej w Cieszynie-Mnisztwie pieką placki ziemniaczane. Fot. DANUTA CHLUP

ustawiała się do stoiska z placzkami ziemniaczanymi pieczonymi przez Macierz Ziemi Cieszyńskiej.

„Skarbum z Cieszyńskiej Tróły” po raz czwarty towarzyszyło Cieszyńskie Winobranie. Można było skosztować win m.in. z Kaczyc, Ja-

strzębia-Zdroju, Gołkowic czy Kępy Wiślickiej.

Trzydniowe wydarzenie zakończone w niedzielę wieczorem nabożeństwem ekumenicznym w rotundzie św. Mikołaja i św. Wacława. (dc)

Zagubić się, upaść i odnaleźć nowego siebie

Kilometry pozwalają zagubić się, upaść i odnaleźć nowego siebie – powiedział Marek Kamiński, wspominając pielgrzymkę do Santiago de Compostela. W sierpniu przypada szczyt pielgrzymkowy. W 2015 r. Kamiński przeszedł trasę siedmiokrotnie dłuższą niż najdłuższa polska pielgrzymka – ze Szczecina na Jasną Górę.

Polska Agencja Prasowa

Mówi się, że kluczową rzeczą dla pątnika wyruszającego na pielgrzymkę jest intencja i świadomość celu. Bez tego, będzie to tylko „rajd pieszy na święconej wodzie”. Jakie były intencje i cel pańskiej pielgrzymki z Królewca do Santiago de Compostela 10 lat temu?

– Camino (Camino de Santiago – Droga św. Jakuba, sieć szlaków pielgrzymich prowadzących do grobu apostoła – PAP) było dla mnie kolejnym biegunem duchowym oraz próbą zrozumienia dwóch przeciwstawnych biegunów Europy – wiary i rozumu. Dlatego rozpoczęłem podróż symbolicznie od grobu Immanuela Kanta w Królewcu, a zakończyłem przy grobie św. Jakuba. To nie była próba pogłębienia wiary. Intuicja podpowiadała mi, że ta droga pozwoli mi zrozumieć, doświadczyć czegoś głębszego i duchowego oraz dotknąć żywej wiary, która jest we mnie. Nie powiedziałbym, że kierowało mną pragnienie odzyskania wiary, bo tej nie straciłem. Czasem wyruszamy w drogę, licząc na to, że coś na niej znajdziemy, choć nie wiemy, co to będzie. Chciałem dojść do grobu św. Jakuba, pokonując ten uświęcony szlak własną drogą. Przeszedłem 4,4 tys. km, a cała wędrówka zajęła mi 140 dni.

Jak długo dojrzewało w panu pragnienie odbycia tej podróży?

– Pierwszy raz o Camino usłyszałem około 15 lat przed podjęciem pielgrzymki. Kupiłem wtedy jakąś książkę. Później, będąc w Porto, znajomy zaproponował, żebyśmy pojechali do Santiago. Zobaczyłem tam ludzi z plecakami, ale wciąż nie wiedziałem, o co chodzi. Dopiero potem obejrzałem film „Droga życia” z Martinem Sheenem i zacząłem dużo o tym czytać. Można więc powiedzieć, że odszukanie mojej drogi na Camino zajęło mi 15 lat.

W czym tkwi siła pielgrzymki, która pozwala na rozmowę zarówno ze sobą, jak i z Bogiem, niezależnie od tego, czy chodzi o 4,4 tys. km, jak w pana przypadku, czy o 400 lub 40 km, które pokonują inni pątnicy?

– Myślę, że te kilometry są potrzebne, by trochę zagubić się w drodze, upaść i na nowo się odrodzić. Odnaleźć nowego siebie.

Czy przemierzanie Antarktydy w drodze na biegun nie spełnia tych warunków? Tam też można się zagubić w drodze, upaść i odrodzić?

– Jeśli pielgrzymkę definiujemy jako podróż z pełną intencją, to każda droga może być pielgrzymką. Jednak w przypadku Camino wyraźną intencją byłoby Bóg i wiara. To różniło tę podróż od wypraw na bieguny, gdzie celem było głównie znalezienie samego siebie. A Bóg mi w tym pomagał. Camino może być różne dla różnych ludzi. To nie jest tak, że jest tylko jeden przepis na tę drogę i jedna rzecz do odkrycia. Myślę, że to droga nie tylko dla ludzi wierzących. Powiedział-

• Marek Kamiński. Fot. ARC

500 tysięcy osób otrzymało w 2024 roku zaświadczenie o odbyciu pielgrzymki do Santiago de Compostela. W rzeczywistości pielgrzymów może być nawet trzy razy więcej.

MAREK KAMIŃSKI (ur. 1964), podróżnik, polarnik, pisarz i przedsiębiorca. Jako pierwszy na świecie zdobył oba bieguny Ziemi w jednym roku: biegun północny w 1995 r. (z Wojciechem Moskałem) i biegun południowy (samodzielnie). W 2004 r. dotarł na oba bieguny z niepełnosprawnym Jakiem Melą.

bym, że spotkałem na niej więcej osób niewierzących, które odbywały duchową podróż do samego siebie, w ogóle bez Boga.

Kogo pan tam spotkał?

– Na przykład Węgra, który szedł Camino, żeby udowodnić, że diabeł też może to osiągnąć. Potem jednak powie-

dział mi, że opuściła go żona, mimo że odniósł sukces w życiu, i po prostu chciał zrozumieć, dlaczego tak się stało. Był też mężczyzna, który właśnie się rozwodził. Szedł z synem, by spędzić z nim czas. Spotkałem dziewczynę, która – jak powiedziała – przez całe życie kradła, by mieć na heroinę. Wyruszyła na Camino, by odkupić te winy. Myślę, że sołą tej drogi są właśnie ludzie, których spotykamy. Ścieżki każdego z nich zbiegają się na Camino. Uważam, że na końcu jest to próba zrozumienia siebie. Czasami ludzie nie kochają samych siebie, nie rozumieją siebie i nie akceptują. Będąc na tej drodze, chcą po prostu się pokochać, by móc kochać innych. Myślę, że życie to przede wszystkim relacje: ze sobą, z innymi, z Bogiem. Jeśli ktoś nie zna siebie, to nie pozna ani innych ludzi, ani Boga. Część z tych osób była tam po prostu po to, by poznać siebie i dzięki temu lepiej żyć. Zresztą spotkania z ludźmi na Camino opisałem w książce „Trzeci biegun”, której kolejne wydanie – uzupełnione o moje refleksje po latach – ukaże się w październiku.

Czy, oprócz doświadczeń i wspomnień, wyprawa do grobu świętego Jakuba zostawiła jakiś trwały ślad w pana życiu?

– Na Camino rozumiałem wagę i moc trzech – dla wielu ludzi oczywistych – słów. Te słowa do dziś mi towarzyszą i pozwalają lepiej znosić przeciwności losu, a w pewnym sensie – lepiej żyć. To akceptacja, wdzięczność i uważność. Akceptacja drogi, niezależnie od tego, co na niej napotykałyśmy. Wdzięczność za to, co się ma, za to, że w ogóle się żyje, bo to wielki dar. Często pragniemy tego, czego nie posiadamy, nie dostrzegając tego, co mamy. Uważność natomiast pozwala przeżywać życie tu i teraz. Staram się poświęcać tym słowom przynajmniej pięć minut dziennie, a to pomaga mi radzić sobie w każdej sytuacji. Drugą rzeczą, którą rozumiałem, było znaczenie powiedzenia „człowiek strzela, Pan Bóg kule nosi”. Przed podróżą miałem mylne wyobrażenie o tej pielgrzymce. Czytałem książki, m.in. Paulo Coelho, oglądałem filmy, robiłem ćwiczenia ignacjańskie (forma duchowych rekolekcji opracowana przez św. Ignacego Loyolę, polegająca na modlitwie i medytacji – PAP). Wydawało mi się, że będzie to droga pełna cudów, w czasie której będą do mnie przemawiać aniołowie. A okazała się zupełnie inna. To była bardzo trudna wyprawa. Zamiast budować moją wiarę, ta droga najpierw mnie zdekonstruowała, rozsyłała w proch. Wróciłem z niej rozbity. To oczywiście wiąże się z akceptacją i uważnością. Trzecim nabytkiem było uświadomienie sobie, że Boga powinniśmy szukać przede wszystkim w sobie, a nie wyłącznie na zewnątrz. Kiedyś wydawałoby mi się to świętokradztwem. Jak to? Nie w kościele? Nie w Biblii? Oczywiście, Bóg jest tam też, ale najważniejsze, żebyśmy mieli Go w nas samych. To nieważne, że po wyprawie Bóg nie jest już tak obecny na co dzień w naszej pamięci operacyjnej. On zostaje w naszej podświadomości i w jakimś sensie kieruje naszym życiem. ▲

PIŁKARSKI SERWIS

W meczu 5. kolejki Chance Ligi piłkarze Karwiny przegrali u siebie z Bohemians Praga 1905 1:2. Gospodarze zaprzepaścili okazję, która może długo się nie powtórzyć – awans na fotel lidera tabeli. Do Pragi wrócili uśmiechnięci piłkarze Bohemians, karwińska drużyna Martina Hyskiego pozostaje po weekendzie poza najlepszą trójką tabeli. W weekendowym rozdaniu kart pauzował Banik Ostrawa, który przygotowuje się do czwartkowego meczu play off Ligi Konferencji ze słoweńskim Celje. Ostro wzięli się natomiast do roboty piłkarze w niższych klasach.

Janusz Bittmar

CHANCE LIGA

MFK KARWINA – BOHEMIANS 1905 1:2

Doprzewy: 1:1. **Bramki:** 11. Gning – 42. Matoušek, 83. Drchal. **Karwina:** Lapeš – Traore (64. Ayaosi), Camara, Krčík, Fleišman – Boháč, Planka (64. Samko) – Labík, Bužek (85. Vecheta), Condé (64. Chytrý) – Gning (78. Ezeh).

Niedzielną popołudniową pojedynek na Miejskim Stadionie w Karwinie-Raju stał na dobrym poziomie, obie drużyny chciały bowiem grać ofensywnie, a nie tylko czekać na błąd rywala w „zaparkowanym autobusie” we własnym polu karnym. Co ciekawe, zespół Bohemians poderwali do walki... polscy kibice Podbeskidzia Bielsko-Biała, z którymi Kangury z Pragi utrzymują przyjacielskie relacje.

Karwiniacy lepiej rozpoczęli spotkanie, a za odwagę doczekali się oklasków trybun w 11. minucie po akcji Bužka i celnym wykończeniu Gninga. Drużyna Bohemians aklimatyzowała się na Zaolziu nieco dłużej, ale również goście jeszcze w pierwszej połowie wypracowali sobie kilka niezłych sytuacji podbramkowych. Do 42. minuty gospodarzom udało się wyjść zwycięsko ze wszystkich opresji, szczęśliwa passa obrońców Karwiny nie trwała jednak w nieskończoność. Tuż przed zejściem do szatni na przerwę goście rozkręcili akcję ofensywną zakończoną kuriozalną bramką Matouška na 1:1. Autor bramki otrzymał naprawdę spóźnioną i nieco niedokładną piłkę, ale nawet w ten sposób uderzyć, ale szczęśliwie zaskoczył tak siebie, jak też karwińskiego bramkarza.

Kangury podbudowane wyrównującą bramką w drugiej połowie podkręciły obroty. Karwiniaacy, którzy w razie zwycięstwa awansowaliby na fotel lidera pierwszoligowej tabeli, grali nerwowo, jak gdyby ugotowała ich niepotrzebna trema związana z presją oczekiwań ze strony kibiców. W muzycznych kulisach głośnych bębnow na trybunie ultras Karwiny i regularnych chorałów niestrudzonych polskich fanów Podbeskidzia wspierających Bohemians obie ekipy próbowały przechrylić szalę meczu na swoją korzyść. Blisko zdobycia prowadzenia był praski napastnik Jůsuf, ale jego solowy rajd na karwińską bramkę skasował świetny Lapeš.

W 83. minucie Kangurom już udało się wpakować futbolówkę za plecy Lapeša, po kolejnym błędzie obrony pozostawiony bez asekuracji Drchal na linii bramkowej dobił piłkę do siatki, zapewniając gościom prowadzenie 2:1.

W drużynie Karwiny nie poskutkowały zmiany, na jakie zdecydował się trener Martin Hyský w drugiej połowie. Wprowadzony na murawę napastnik Vecheta nie wykorzystał swojej szansy w meczu, a jedną miał niezlą. W ostatnich sekundach spotkania czystą okazję zmarnował też Samko, który czubem buta wycelował minimalnie obok słupka. Zamiast ataku na pierwsze miejsce w tabeli karwiniaacy po weekendzie zajmują szóstą pozycję. Trzeba jednak jednym tchem dodać, że po pięciu kolejkach to naprawdę świetny wynik.

W innych meczach 5. kolejki: Dukla Praga – Pilžno 2:0, Olomuniec – Zlín 1:0, Slovácko – Teplice 2:1, Ml. Bolesław – Hradec Kr. 3:2, Jablonec – Slavia Praga 1:1, Liberec – Sparta Praga 0:2. **Lokaty:** 1. Sparta Praga 13, 2. Slavia Praga 11, 3. Zlín 10,... 6. Karwina 9, 15. Ostrawa 1 pkt. **W nast. koleje:** Pilžno – Karwina (sob., 17.00), Ostrawa – Slovácko (niedz., 17.30).

CHANCE LIGA NARODOWA

OSTRAWA B – CHRUDZIM 2:2

Do przerwy: 2:2. **Bramki:** 19. Holaň, 24. Pira – 7. Kejř, 46. Liška. **Ostrava B:** Budínský – Měkota, Simerský, Miček – Bewene, No-gha, Holaň (58. Ogbu), Sirotek (58. Havran) – P. Jaroň (67. Šubert), Pira (85. Škrkoň), Komljenović (85. Kru-pička).

Rezerwy Ostrawy w tym sezonie jeszcze nie zasmakowały goryczy porażki. W niedzielę podopieczni Josefa Dvorníka byli blisko kolejnego zwycięstwa, po wymianie ciosów w pierwszej połowie, zakończonej wynikiem 2:2, w drugiej odstone mieli więcej z gry. Świetnie bronili jednak chrudziński bramkarz Číž.

W innych meczach 6. kolejki: Jihlava – Opawa 0:0, Žižków – Cz. Budziejovice 0:1, Z. Brno – Pro-šćejův 1:2, Kromierzyž – Tábořsko 1:2, Slavia Praga B – Przybram 1:2, Vlašim – Sparta Praga B 1:2; wczoraj (po zamknięciu numeru) Ujście n. Łabą zmierzyło się z Artisem Brno.

MSLF

FK TRZYNIEC – ZLÍN B 6:2

Do przerwy: 2:1. **Bramki:** 14., 23. i 63. Charles, 39. Slaměna, 58. Ma-

● **Przy piłce 40-letni obrońca Karwiny, Jiří Fleišman.** Fot. mfkkarvin

chuča, 76. Nguyen – 7. i 61. Fojtů. **Trzyniec:** Murin – Brak, Samiec, Krakovčík (66. Dadak) – Kowalczyk (56. Omasta), Machuča (66. Zinhasović), Agbo, Vlachovský – Charles, Dedič (56. Nguyen), Slaměna (74. Málek).

Młody zespół Zlína wprawdzie zaliczył początek z kategorii marzeń, prowadząc na Lešnej po akcji Fojtů 1:0, ale reszta meczu należała do gospodarzy. Trener Trzinyča Tomáš Hejdušek był zadowolony z postawy całej drużyny, ale najwięcej ciepłych słów wystosował pod adresem nowych zawodników. – Borykamy się ostatnio z lekkimi kontuzjami. Jednak nowi piłkarze, a mam na myśli Slaměnu, Nguyena i Charlesa, stanęli na wysokości zadania i godnie zastąpili w meczu pewniaków w naszej drużynie – skomentował zwycięstwo główny szkoleniowiec Trzinyča.

WITKOWICE – RYMARZÓW 2:1

Do przerwy: 2:0. **Bramki:** 6. Váňa, 31. Václaviček – 18. samob. Bloksch. **Bogumin:** Kodeš – Bloksch, Václaviček, Fonš, Brak (73. Kubík) – Mooc (67. Fr. Hanus), Sporysz – Váňa (73. Kubla), Kubinski, Fulier (80. Woznica) – Gomola (80. Ferenc).

Boguminiacy idą jak burza. Po środkowym zwycięstwie w eliminacjach Pucharu MOL nad trzecioligową Hlubiną (4:1) podopieczni zamyka trzecioligową stawkę, ale na otarcie łez – w pojedynku z faworyzowanymi Witkowicami już zamajaczyło światło w tunelu.

– Rozegraliśmy bez dwóch zdań najlepszy mecz w tym sezonie. W drugiej połowie zegraliśmy odcważnie i myślę, ba – jestem o tym przekonany, że wyjdziemy z impasu bardzo szybko – stwierdził trener Karwiny B Pavel Mazurek.

W innych meczach 3. kolejki: Frydek-Místek – Hranice 1:1, Blansko – Hulczyn 1:5, Polanka – Wsecin 1:1, Uniczów – Z. Brno B 0:0, Slovácko B – Hlubina 1:1, Hodonin – Start Brno 2:2, Vrcho-vina – Olomuniec B 0:1. **Lokaty:** 1. Olomuniec B, 2. Frydek-Místek, 3. Witkowice po 9 pkt., 4. Trzyniec 7,... 18. Karwina B 0 pkt. **W nast. koleje:** Hulczyn – Trzyniec (piątek, 18.00), Karwina B – Blansko (niedz., 10.15).

IV LIGA-gr. F

BOGUMIN – RYMARZÓW 3:1

Do przerwy: 3:1. **Bramki:** 6. i 26. Váňa, 31. Václaviček – 18. samob. Bloksch. **Bogumin:** Kodeš – Bloksch, Václaviček, Fonš, Brak (73. Kubík) – Mooc (67. Fr. Hanus), Sporysz – Váňa (73. Kubla), Kubinski, Fulier (80. Woznica) – Gomola (80. Ferenc).

Boguminiacy idą jak burza. Po środkowym zwycięstwie w eliminacjach Pucharu MOL nad trzecioligową Hlubiną (4:1) podopieczni zamyka trzecioligową stawkę, ale na otarcie łez – w pojedynku z faworyzowanymi Witkowicami już zamajaczyło światło w tunelu.

bo w pierwszej połowie zmarnowaliśmy wiele innych czystych okazji – ocenił jednostronne zawody trener Racko. Zwycięską bramkę zdobył w 26. minucie Váňa, którego idealnie obsłużył Fulier. Wcześniej samobójem popisał się Bloksch, wprawiając w osłupienie piłkarzy Rymarzowa, którzy nie spodziewali się, że w tym meczu będą w stanie w ogóle trafić w światło bramki.

ZABRZEG – CZ. CIESZYN 5:2

Do przerwy: 1:2. **Bramki:** 41. Tögel, 69. Krč, 70. Lošťák, 83. Li-net, 89. Price – 5. Horváth, 38. D. Maceček. **Cz. Cieszyn:** Mrozek – Matuszek (64. Dreva), Sostřonek, Michalčák, Słowiaczek, Dohnal, D. Maceček, L. Maceček, Kłoczek, Horváth, Gibiec (76. Gaborčík).

Piłkarze Czeskiego Cieszyna są w czwartej lidze chłopcami do bicia. Beniaminek czwartej ligi prowadził wprawdzie w Zabrze-gu do przerwy 2:1, ale w drugiej połowie odpał kondycyjnie. Dla młodej drużyny Czeskiego Cieszyna czwartoligowa poprzeczka została zawieszona jak na razie zbyt wysoko.

STONAWA – N. JICZYN 2:2

Do przerwy: 1:1. **Bramki:** 18. Cileček, 47. Horniak – 33. Hurta, 72. Magdon. **Stonawa:** Příbyl – Martiník, Horniak (60. Kaňák), Ndanusa (65. Seriš), Karel, Hejda (46. Mikšaník), Cileček (46. Moli-

To jest niesamowity talent, nigdy nie mieliśmy aż tak wielkiego w wielobojach i dawno nie mieliśmy aż takiego talentu w całej naszej lekkooatletyce. Spodziewam się, że ten 19-letni chłopak zdobędzie medal olimpijski już na najbliższych igrzyskach

Sebastian Chmara,

prezes PZLA, ocenił rekord świata juniorów wywalczony przez 19-letniego wieloboistę Huberta Trościankę

Żyła: brakuje jeszcze ognia

Skoczkowie narciarscy szlifują formę przed startem zimowego sezonu w cyklu Letniej Grand Prix.

W sierpniu oczywiście nie na śniegu, a igelicie.

W Wiśle z korzystnej strony pokazali się w weekend biało-czerwoni. Piotr Żyła zajął czwarte miejsce, a Kamil Stoch był piąty w niedzielnym konkursie, dzień wcześniej triumfował Maciej Kot. Letnia Grand Prix to jednak tylko i wyłącznie „przygotówka” do właściwych zawodów o konkretną stawkę – zimowego Pucharu Świata, którego nowy sezon startuje 21 listopada w norweskim Lillehammer.

Janusz Bittmar

W niedzielę najlepiej w polskiej ekipie spisał się Piotr Żyła, który jednak podsumował swoje skoki bez wielkich emocji. – W pierwszej serii, gdy zobaczyłem, że wyładowałem na 121. metrze, byłem zły. Potem jednak popatrzyłem, że jestem pierwszy w grupie. Doszedłem więc do wniosku, że nie aż tak źle – powiedział zawodnik.

W Letniej Grand Prix testowany jest format zawodów „High five”,

który spowodował, że Żyła pomimo słabszej pierwszej próby zdołał przebić się do finałowej części niedzielного konkursu. Gdyby zawody na obiekcie im. Adama Małysza rozgrywane były w tradycyjny sposób, Żyły raczej zabrakłoby w drugiej serii. – Ciekawy jest ten format. Zgodzę się z opinią, że można w nim organizować więcej konkursów. Co ciekawego się dzieje. To był dobry pomysł – zazna-

czył 38-letni skoczek. Pozostali Polacy spisali się w niedzielę poniżej oczekiwań. Triumfator sobotnich zawodów Maciej Kot zakończył rywalizację na ósmym miejscu, Dawid Kubacki był 11., a Aleksander Zniszczoł uplasował się tuż za nim. Austriak Niklas Bachlinger ska-

● **Piotr Żyła liczy na restart formy w nowym sezonie.** Fot. Facebook Piotra Żyły

cząc w finale 136 m potwierdził swoją dominację tego dnia, bo najlepszy był także w 1. serii, której wyniki – zgodnie z regulami nowego formatu grupowego – nie liczyły się do końcowej klasyfikacji. Najlepszych 30 zawodników w 2. serii walczyło „od zera”. Bachlinger został też liderem klasyfikacji po czterech konkursach

Letniej Grand Prix. Z dorobkiem 330 pkt wyprzedza Niemca Philippa Raimunda (160) oraz Norwega Mariusa Lindvika (150). Najlepszy z Polaków, Kamil Stoch, plasuje się z dorobkiem 134 pkt. na piątej pozycji. Następne zawody LGP odbędą się 13 i 14 września w rumuńskim Rasnovie. ▲

Eurobasket 2025: Polacy chcą dać czadu

Reprezentacji Polski koszykarzy pozostało dziewięć dni do rozpoczęcia mistrzostw Europy. – Zrobimy wszystko, aby stworzyć prawdziwy zespół – powiedział PAP jej dyrektor ds. rozwoju i wsparcia Michał Ignerski. Mistrzostwa Europy w grupie D w Katowicach Polacy zainaugurują 28 sierpnia meczem ze Słowenią (godz. 20.30).

– Jestem pełen energii i mam nadzieję, że tyle, ile mi jej daje drużyna, ja oddaję zawodnikom. Bardzo się cieszę, że jestem częścią tego zespołu, że mogę dotożyć swoją cegłę do tej budowli, która nazywa się „dumna Polska”. Dla mnie to bardzo fajny okres, ważny etap w moim życiu. Codziennie pracujemy, żeby być coraz

lepszymi i żeby od początku Euroba-

sketu 2025 móc zadowolić kibiców i całą Polskę – ocenił Ignerski.

W ostatnich dniach nastroje w kadrze popsuły kontuzje Jeremy’ego Sochana i Igora Milicicia juniora. Obaj z powodu dolegliwości zdrowotnych nie wystąpią w turnieju.

– Na pewno nie są to miłe informacje, bo każda kontuzja kluczowych graczy jest przykra, przede wszystkim

dla nich samych. Sam miałem takie przypadki w swojej karierze i wiem, jakie to jest wredne uczucie. Są to ambitni, świetni ludzie. Reprezentacja Polski składa się kilkunastu zawodników, każdy z nich wnosi coś do zespołu. Wierzę, że ci, którzy zostają, będą chcieli pokazać i udowodnić swoją wartość – stwierdził Ignerski.

(PAP)

RETROSKOP

Zapraszamy do zabawy. Wystarczy rozszyfrować bohatera na zdjęciu, odpowiedź wysłać na adres bittmar@glos.live i raz na cztery odcinki włączyć się do grona osób polujących na voucher do sieci sklepów Sportissimo. Liczą się wszystkie wasze poprawne odpowiedzi na cztery ostatnie pytania w konkursie.

Bohaterem poprzedniej odsłony Retroskopu był niemiecki kolarz Erik Zabel. Odcinek nr 218 znajdował się zaś na lotnej premii, w związku z czym do jednego z Was powędruje voucher o wartości 500

koron, do wykorzystania w sieci sklepów Sportissimo w całej RC. Tym razem szczególnie uśmiechnęło się do **Bogdana Białonczyka**. Nagroda

Fot. MARIAN JEŻOWICZ

do odbioru w siedzibie redakcji, ul. Strzelnicza 28, Cz. Cieszyn.

PYTANIE NR 219

Nowy sezon hokeja na lodzie zbliża się wielkimi krokami. Zatem zjrzy-

my na lodowisko, tym bardziej że to fajny sposób, jak zrelaksować się w upalnej pogodzie. Na zdjęciu były znakomite czeski napastnik, który najpiękniejsze lata kariery spędził w barwach Trzinyča. (jb)

Michael Morys-Twarowski

Najstynniejszym przedstawicielem rodu w czasach austriackich był Andrzej Szkandera, wieloletni wójt Boconowic i działacz społeczny.

Jak podaje Władysław Milerski w książce „Nazwiska cieszyńskie”, jedna z najstarszych informacji o nazwisku Szkan-dera pochodzi z księgi gruntowej Gutów z 1663 roku, gdzie znalazł się zapis „Sskanderce Katczy” (czyli Katarzynie Szkan-derowej).

Linia z Oldrzychowic

W XVIII wieku Szkan-derowie mieszkali w pobliskich Oldrzychowicach. Grunt zagrodniczy posiadał tam Adam Szkan-dera (I), którego najmłodszy syn – również noszący imię Adam (II) – w styczniu 1734 roku w kościele Jezusowym w Cieszynie poślubił Ewę Kiszę.

Synem Adama i Ewy Szkan-derów był Adam Szkan-dera (III), zamieszkały w Gutach. Chciał pozostać przy wierze protestanckiej, tymczasem w tamtym okresie przy okazji ślubu często na luteranach wymuszano zobowiązanie, by wychowywali dzieci w wyznaniu katolickim. Adam znalazł rozwiązanie, bowiem zawarł małżeństwo na terenie pruskiego Śląska, gdzie rządził protestanccy Hohenzollernowie. Władze nie doceniły pomyślności Szkan-dercy w obchodzeniu przepisów, tylko w 1773 roku skazali go na trzy miesiące więzienia.

W tym kontekście staje się zrozumiałe wpisanie w księgę ślubów parafii rzymskokatolickiej w Trzyczcu (do 1848 roku w metrykach katolickich obowiązkowo rejestrowano protestantów). Otóż zapisano tam, że 26 października 1773 roku Adam Szkan-dera „ożenił się powtórnie” (recopulatus) z Ewą, wdową po Janie Brudnym z Wilamowic.

Linia z Łomnej

Metryki parafii rzymskokatolickiej w Jabłonkowie, do której należała m.in. Łomna, zachowały się od 1671 roku, lecz w zapisach z XVII wieku nie pojawia się tam nazwi-

ska Szkan-dera. Być może więc ktoś ryś ze Szkan-derów z Oldrzychowic albo Gutów na początku XVIII wieku osiedlił się w Łomnej.

Zdaje się, że jednym z pierwszych Szkan-derów w tejże miejscowości był Maciej Szkan-dera, luteranin, żonaty z Ewą Szotkowską, katoliczką. Ich syn, Maciej Szkan-dera, został wychowany w wierze matki. 11 lutego 1759 roku ożenił się z Marią Czmiel, katoliczką z Nawsia, również pochodzącą z małżeństwa mieszanego pod względem wyznaniowym (jej ojciec był katolikiem, a matka luteranką).

W Archiwum Wojennym w Wiedniu odnalazłem informacje o Andrzeju Szkan-derze z Łomnej, który we wrześniu 1802 roku służył w 56. Pułku Piechoty (miał wtedy niespełna 37 lat). Z kolei w 1817 roku żołnierzami tej samej jednostki byli Paweł Szkan-dera (lat 26) i Adam Szkan-dera (lat 25), obaj urodzeni w Łomnej.

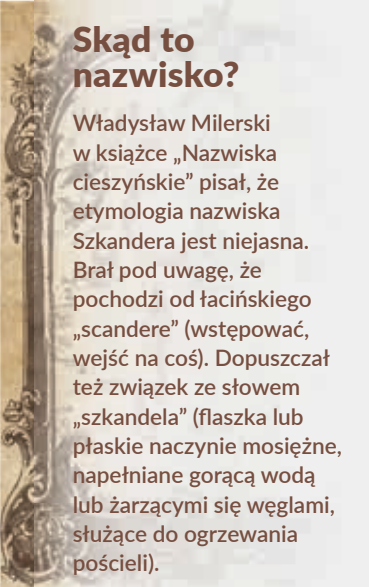
W 1808 roku wójtom Łomnej był Adam Szkan-dera. Również w Łomnej przyszedł na świat w 1828 roku Andrzej Szkan-dera, syn Pawła i Ewy z domu Klus (Kluz), najwybitniejszy w czasach austriackich przedstawiciel rodu.

Wójtowie Boconowic

Andrzej Szkan-dera (1828-1916) większość życia spędził w Boconowicach, gdzie nabył grunt pod numerem 12 (w księgach metrykalnych występuje raz jako chałupnik, raz jako zagrodnik). Był długoletnim przełożonym gminy. Podarował grunt pod budowę szkoły. Aktywnie udzielał się w polskim ruchu narodowym. W porozumieniu z radnymi i wydziałowymi kupował na koszt gminy „Gwiazdkę Cieszyńską”. W 1884 roku znalazł się w komisji wyborczej Związku Śląskich Katolików. Należał do Czytelni Katolicko-Ludowej w Jabłonkowie.

W 1856 roku ożenił się z Ewą Sikorą z Boconowic. Ich syn Paweł (1859-1920) był zagrodnikiem w Boconowicach nr 71 – podobnie jak ojciec – przełożonym gminy. Na-

Szkanderowie

Skąd to nazwisko?

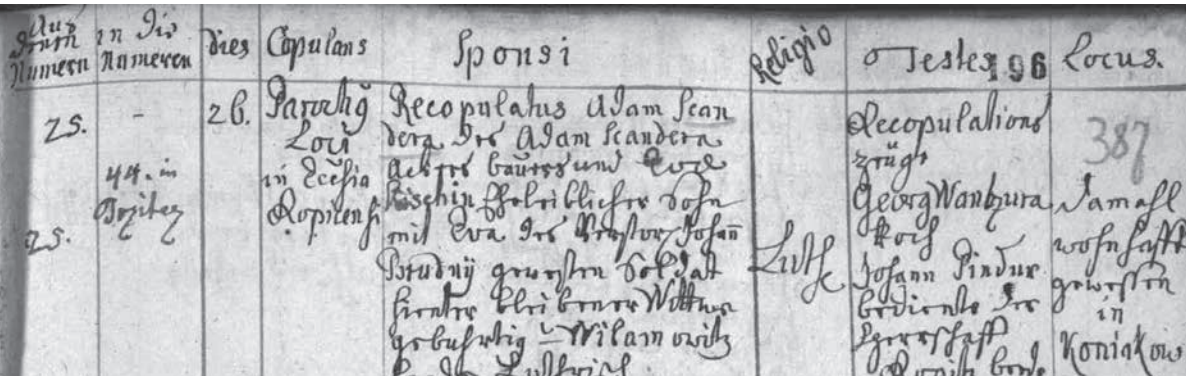
Władysław Milerski w książce „Nazwiska cieszyńskie” pisat, że etymologia nazwiska Szkan-dera jest niejasna. Brał pod uwagę, że pochodzi od łacińskiego „scandere” (wstępować, wejść na coś). Dopuszczał też związek ze słowem „szkandela” (fiaszka lub płaskie naczynie mosiężne, napełniane gorącą wodą lub żarzącymi się węglami, służące do ogrzewania pościeli).

Skąd ten ród?

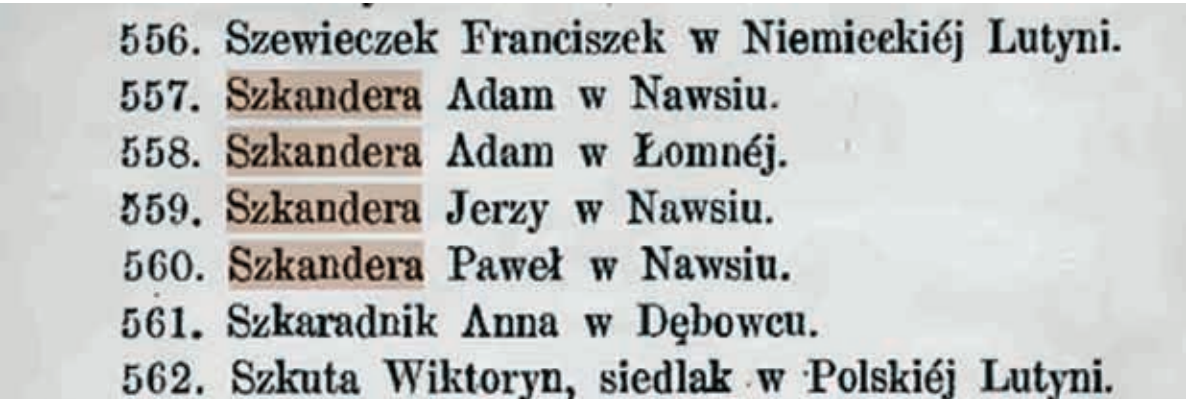
W XVIII wieku nazwisko Skandera pojawia się w źródłach z terenu dzisiejszej Słowacji (Myjava, okolice Nitry). Wątpliwa jest tutaj zbieźność czy podobieństwo nazwisk (śląskich Szkan-derów zapisywano też w wersji Skandera) – należy sądzić, że chodzi o dwie linie tego samego rodu. Pozostaje jednak pytanie, czy początek śląskiej linii dał przybysz ze Słowacji, czy początek słowackiej linii dał przybysz ze Śląska.

Gdzie doczytać?

- y Franciszek Skulina, „Boconowice” W: „Kalendarz Śląski” 1992 (sporo wzmianek o Szkan-derach z Boconowic, zwłaszcza dla okresu międzywojennego)
- y Michael Morys-Twarowski, „Wójtowie na Śląsku Cieszyńskim 1864-1918. Studium propozograficzne”, Kraków 2018, T.1 (biogramy Andrzeja Szkan-dercy i Pawła Szkan-dercy z Boconowic). Uwaga: książka jest też dostępna online.

• Metryka ślubu (ponownego) Adama Szkan-dercy i Ewy, wdowy po Janie Brudnym. Para pobrała się w 1773 roku. Źródło: Archiwum Krajowe w Opatowie.

• Przedstawiciele rodu Szkan-derów na liście członków Dziedzictwa bł. Jana Sarkandra. Źródło: „Sprawozdanie z czynności Dziedzictwa bł. Jana Sarkandra dla ludu polskiego na Śląsku za rok 1883 i 1884”. Zdjęcia: ARC

leżał do Związku Śląskich Katolików i Towarzystwa Rolniczego Księżstwa Cieszyńskiego. W 1900 roku był członkiem komitetu złożonego z liderów polskiej społeczności w naszym regionie, która miała wybrać kandydatów narodowych w zbliżających się wyborach do Rady Państwa w Wiedniu.

Członkowie Dziedzictwa bł. Jana Sarkandra na Śląsku

W poszukiwaniach genealogicznych w naszym regionie oprócz ksiąg metrykalnych i gruntowych oraz prasy warto wyszukać spisy członków stowarzyszenia. Dzięki temu możemy się dowiedzieć, że do Dziedzictwa bł.

Jana Sarkandra na Śląsku (zał. 1873) w pierwszych latach jego istnienia zapisali się Adam Szkan-dera z Nawsia, Adam Szkan-dera z Łomnej, Jerzy Szkan-dera z Nawsia i Paweł Szkan-dera z Nawsia. Cała czwórka pojawia się na liście członków stowarzyszenia w sprawozdaniu za lata 1883 i 1884. ▶

8000 aktów oskarżenia w jednym miejscu...

Instytut Pileckiego udostępnił online archiwum United Nations War Crimes Commission (UNWCC), obejmujące materiały z lat 1943-1948. Zasób zawiera akty oskarżenia, zeznania świadków oraz inne dokumenty procesowe dotyczące zbrodni popełnionych przez III Rzeszę i jej sojuszników, w tym na terenie okupowanej Polski.

Dotychczas dostęp do tego zbioru możliwy był wyłącznie w Czytelni Instytutu w Warszawie. Do 2017 r. obowiązywała ścisła procedura uzyskiwania zgody wszystkich państw członkowskich Komisji oraz Sekretarza Generalnego ONZ, a kopiowanie dokumentów było zakazane. Po odtańczeniu został on zdeponowany m.in. w Muzeum

Holocaustu w Waszyngtonie, Wiener Library w Londynie i School of Oriental and African Studies w Londynie.

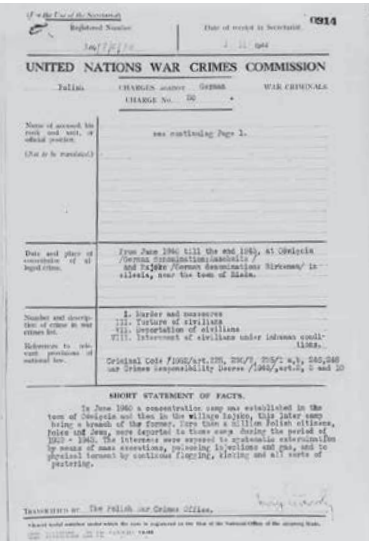
Dzięki staraniom polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w lutym 2018 r. londyński depozyt trafił do Ośrodka Badań nad Totalitaryzmami. Tym samym Warszawa stała się trzecim po Waszyngtonie i Londynie ośrodkiem przechowyującym i udostępniającym kopie cyfrowe materiałów UNWCC.

– Te zbiory mają ogromną wartość dla historyków II wojny światowej. Obejmują ponad 8000 aktów oskarżenia, opracowanych i wniesionych

przez poszczególne biura państw członkowskich. To bogate źródło informacji na temat warunków panujących na terenach okupowanych przez Państwa Osi, popełnionych tam zbrodni – od obozów koncentracyjnych po pojedyncze przypadki znęcania się i morderstwa – i na temat tego, jak implementowano brutalną politykę okupacyjną w codziennej rzeczywistości i w miarę rozwoju wydarzeń – mówi dr John Cornell, ekspert w Ośrodku Badań nad Totalitaryzmami w Instytucie Pileckiego.

Dzieje.pl

• Jeden z przechowywanych dokumentów w UNWCC. Fot. ARC

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.30. **POLSKIE AUDYJCJE:** po-pt. godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzciniec 105,3 MHz. **RADIO KATOWICE:** „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE – Klub Kobiet zaprasza na spotkanie towarzyskie 20. 8. o godz. 15.00 do Domu PZKO. **PTTS „BESKID ŚLĄSKI”** – 23 sierpnia zaprasza na wycieczkę specjalnym pociągami po kopalniach Karwiny. Wycieczkę rozpoczniemy na dworcu kolejowym Střed w Ostrawie i w ciągu niespełna trzech godzin przejedziemy przez Orlovę, Darków, Karwinę z powrotem do Ostrawy. Odjazd z dworca kolejowego Střed o 12.40, opłata za przejazd pociągami 280 koron. Zgłoszenia przyjmuje telefonicznie Władysław Broda, tel. 778 594 777. Liczba miejsc ograniczona.

WYSTAWY

CZ. CIESZYŃ, ZARZĄD GŁÓWNY PZKO, ul. Strzelnicza 28, galeria w holu na parterze: wystawa pt. „Tadeusz Farny (1895-1915). Życie i śmierć bohatera”. Czynną w godzinach otwarcia budynku. **CZ. CIESZYŃ, KONGRES POLAKÓW, ul. Grabińska 458/33:** wystawy: „70 lat Polskiego Zespołu Śpiewaczego Hutnik”, „Noblistka Bertha von Suttner i jej polskie korzenie”, „Przodkowie Piastów cieszyńskich” i „Potomkowie Piastów cieszyńskich na polskim tronie”. Czynną od wtorku do piątku w godz. 8.00-15.00. **KARWINA-FRYSZTAT, Biblioteka Regionalna, Rynek Masaryka:** do 28. 8. wystawa dokumentacyjna pt. „Katyń – Pamięć narodu Polskiego. Losy ofiar z Zaolzia”. Czynną w godzinach otwarcia biblioteki. **MUZEUM TEŠINSKA, ul. Główna 115/15, Cz. CieszyŃ:** do 31. 8. wystawa pt. „Bronisław Liberda”. Czynną: wt-pt: w godz. 8.00-16.00, so i nie: w godz. 9.00-17.00. **▲ MUZEUM TROJMEZJ, ul. Velebovského 150, Jabłonków:** do 31. 8. wystawy pt. „Królestwo za zabawką”. Czynną: wt-pt: w godz. 8.00-16.00; so i nie: w godz. 9.00-17.00.

TRZYNIEC, MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ I MIASTATRZYNICA, Sala Wystaw, ul. Frydecka 387: do 31. 8. wystawa pt. „Zabawki retro”. Czynną: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00. **▲ Galeria „Na schodach”:** do 5. 9. wystawa fotografii Roberta Vano pt. „Memories”. Czynną: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

CO ZA OLZĄ

DOM NARODOWY, Miejska Galeria Sztuki Współczesnej 12: do 31. 8. wystawa fotografii Janusza

ŻYCZENIA

Droga nam bardzo, Znakomita, Zagna Solenizantka

HELENKA SUCHANEK z roku Potyszów

Pamiętamy oczywiście przeżywać i z sentymentem oraz gorącą wdzięcznością wspominamy wspólne z Tobą czasy, sprawy, przygody i radości – dlatego z okazji imienin oraz jutrzejszego Twojego Święta Urodzin winszujemy całymi sercami wszystkiego pomyślnego! Alleluja!

Niech Ci przysłowiowa gwiazdka złota z towarzyskiej, toastowej piosenki nadal jak najjaśniej świeci. – Stu lat i jeszcze więcej – w bardzo dobrej wciąż formie fizycznej i duchowej, zdrowiu i radości życia – wiwat! Moc urodzinowych ścisków składają najbliżsi: mąż Alojzy, córka Barbara, wnuczki Joasia i Patrycja oraz prawnuk Kamilek.

GŁ-403

Z okazji pięknego jubileuszu życiowego 95 lat naszemu Kochanemu

EDWARDOWI BILANOWI

dużo zdrowia, sił i energii, aby cieszyć się każdym dniem życząc dzieci, wnuczęta, prawnuczęta oraz siostra i szwagierka z rodzinami.

GŁ-416

WSPOMNIENIA

Ludzie, których kochamy, zostają na zawsze, bo zostawili ślad w naszych sercach.

Dnia 16 sierpnia 2024 minęła czwarta, bolesna rocznica, kiedy odeszła od nas na zawsze nasza Kochana

śp. JANKA BRANNA z Kocobędza

O chwilę wspomnień prosi rodzina.

GŁ-407

Lecz Ona ciągle przecież żywa, nadal wytrwale jest wśród nas, Jej dusza przy nas pozostała, tylko Jej ciało zabrał czas.

W czwartek 21 sierpnia minie pięć lat, kiedy odeszła od nas na zawsze nasza Najdroższa Żona, Matka, Babcia, Prababcia, Siostra

śp. ZUZANNA HILDA KADŁUBCOWA z domu Jedzok, zamieszkała w Mistrzowicach

Wszyscy nosimy ją głęboko w sercu – została po sobie pustkę, której nie zatrze czas. Wspominają ją z największą wdzięcznością mąż, syn i córka z rodzinami.

GŁ-405

Twoja obecność w naszym życiu była darem, którego nigdy nie zapomnimy.

Dnia 19 sierpnia 2025 obchodziliby swoje setne urodziny nasz Najdroższy Tatuś, Dziadek i Pradziadek

śp. EMIL KUBEČKA

z Karwiny 2-Kopalni, później z Orłowej-Poręby Z szacunkiem i miłością wspominają najbliżsi, prosząc tych, którzy Go znali, o chwilę wspomnień.

GŁ-412

Kolondry pt. „Ludzie Kraju Środka”. Czynną: po-pt: w godz. 10.00-16.00. **KSIAŻNICA CIESZYŃSKA, Mennicza 46, CieszyŃ:** do 31. 10. wystawa pt. „Jak obumarle drzewo. Pamiątki po Piastach cieszyńskich w 400-lecie wygaśnięcia książęcej linii”. Czynną: wt, czw, nie: w godz. 10.00-18.00; so: w godz. 12.00-15.00, śr: w godz. 12.00-17.00; pt i so: w godz. 10.00-16.00. **▲ ekspozycja stała pt. „Sztuka gotyku i renesansu”.** Wejście z przewodnikiem: wt, cz i pt: w godz. 10.00-14.00; i rzeczywistości”. Czynną w godzinach otwarcia muzeum.

MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO, Galeria Wystaw Czasowych, ul. T. Regera 6, CieszyŃ: do 10. 10. wystawa pt. „Jak obumarle drzewo. Pamiątki po Piastach cieszyńskich w 400-lecie wygaśnięcia książęcej linii”. Czynną: wt, czw, nie: w godz. 10.00-18.00; so: w godz. 12.00-15.00, śr: w godz. 12.00-17.00; pt i so: w godz. 10.00-16.00. **▲ ekspozycja stała pt. „Sztuka gotyku i renesansu”.** Wejście z przewodnikiem: wt, cz i pt: w godz. 10.00-14.00; i rzeczywistości”. Czynną w godzinach otwarcia muzeum.

Nieważne, czy rok minął, Dzień, miesiąc lub trzy lata Gdy odszedł Ktoś Kochany, To tracisz część świata...

20 sierpnia minie 3. rocznica śmierci naszego Najdroższego Męża, Ojca i Dziadka

BRONISŁAWA PALOWSKIEGO

z Olbrachcic

Z miłością i szacunkiem wspominają żona Marcela, synowie i wnuki Daniel, Marek i Edzio.

GŁ-397

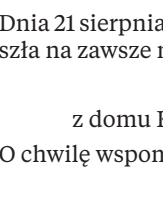

Dnia 18 sierpnia 2025 minęła 2. rocznica śmierci

śp. ANNY SIKOROWEJ z Nawsia

O chwilę wspomnień proszą małżonek Józef, synowie Marian i Józef z rodzinami.

GŁ-408

Dnia 21 sierpnia 2025 minie pierwsza bolesna rocznica, kiedy od nas odeszła na zawsze nasza Ukochana

śp. BARBARA TKACZYK

z domu Krygiel, zamieszkała w Hawierzowie-Błędowicach

O chwilę wspomnień proszą najbliżsi.

GŁ-415

NEKROLOGI

Kto w sercach żyje tych, których opuścił, ten nie odszedł...

W głębokim żalu zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 15 sierpnia 2025 zmarł w wieku 81 lat nasz Kochany Mąż, Ojciec, Dziadek, Pradziadek, Brat, Teść, Szwagier, Wujek i Kuzyn

śp. KAZIMIERZ FAJA

zamieszkały w Czeskim Cieszyń-Mistrzowicach

Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w bliskim kręgu rodzinnym.

W smutku pogrążona rodzina.

GŁ-413

Wiek życia minął, praca ustała, związki najmilsze śmierć rozerwała.

Pogrążeni w głębokim żalu zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 12 sierpnia 2025 w wieku 97 lat zmarł nasz Kochany Mąż, Ojciec, Teść, Dziadek, Pradziadek, Brat, Wujek, Kuzyn, Kolega i Sasiad

śp. ALFRED SZYMURDA

zamieszkały w Trzyczcu-Podlesiu

Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się we wtorek 19 sierpnia 2025 o godzinie 13.00 z kościoła ewangelickiego w Trzyczcu. Po obrzędzie kremacja w Ostrawie. W smutku pogrążona rodzina.

GŁ-411

Wyrazy głębokiego współczucia pani Krystynie Herman z powodu śmierci

MEŻA

składają dyrekcja i grono pedagogiczne Polskiego Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Cz. Cieszyń.

GŁ-406

CZYTAJ NAS CODZIENNIE!

www.glos.live

Aktualizowany serwis o Polakach na Zaolziu

PROGRAM TV

WTOREK 19 SIERPNI

TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Kościół z bliska **8.00** Czerdziestolatek (s.) **9.00** Ranczo 5 (s.) **9.50** Przemienienie Pańskie - liturgia prawosławna na Grabarce **11.35** Królowie (s.) **12.10** Agrobiznes **12.50** Natura w Jedyńce. Karpaty **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.00** Reporterzy **18.20** Akacyjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda

20:25 Karbala

Serial oparty na prawdziwych wydarzeniach z 2004 roku, kiedy polscy i bułgarscy żołnierze przez cztery dni bronili ratusza w irackiej Karbali przed atakami rebeliantów. To historia odwagi, poświęcenia i braterstwa w ekstremalnych warunkach wojny, ukazująca determinację obrońców, napięcia w dowództwie oraz cenę, jaką płać żołnierze i ich rodziny za udział w misjach bojowych poza granicami kraju.

21.15 Czas patriotów (film USA) **23.20** Kalifornia w ogniu (film dok. USA).

TVP 2

6.25 Słowa, które prowadzą **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Gwiazdorska kuchnia Ani **11.50** Niewiarygodne przygody Marka Piegusa (s.) **12.30** Kolo fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque. Turniej mistrzów (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **16.00** Kolo fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque. Turniej mistrzów (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.05** Kabaretowa Noc pod Gwiazdami - Lidzbark Warmiński 2025 **21.10** Alternatywy 4 (s.) **22.25** Karol, władca Hiszpanii (s.) **23.30** Moja super eks-dziewczyna (komedia USA).

TVN

5.50 Ukryta prawda **6.45** Kuchenne rewolucje. Czarna Dąbrówka **7.45** Dzień Dobry TVN **11.25** Top Of The Top Sopot Festival 2025 **11.30** Kuchenne rewolucje. Ostrów Wielkopolski **12.30** Szpital (s.) **13.35** Top Of The Top Sopot Festival 2025 **13.40** Ukryta prawda **16.50** Top Of The Top Sopot Festival 2025 **16.55** Kuchenne rewolucje **17.55** Detektywi (s.) **18.55** Top Of The Top Sopot Festival 2025 **19.00** Fakty **19.35** Top Of The Top Sopot Festival 2025 **23.20** Wyzwanie dla kumpla. Idzie wiosna (komedia USA).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** 48h. Zaginieni (s.) **10.30** Trudne sprawy **11.35** Gliniarze **14.40** 48h. Zaginieni (s.) **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.35** Gliniarze (s.) **17.40** Trudne sprawy **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Superhit. Armageddon (film SF USA) **23.20** Pitbull. Niebezpieczne kobiety (film.).

TVC 1

6.00 Folklorika **6.59** Studio 6 **9.00** Magnum (s.) **9.45** Kamera na szlaku **10.20** Lista przebojów telewizyjnej rozrywki **11.10** Piosenki z ekranu **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.30** Na wierzchołki gór z Vladimirem Čechem **12.50** Hercule Poirot (s.) **14.30** Kurort **15.00** Dobra Woda (s.) **16.15** Walker: Independence (s.) **17.00** Podróż po rejonie Słowackim **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Komisarz Florence (s.) **21.45** Dzień dobry, Brno! (s.) **22.15** Komici na piątek **23.10** Sylwester za kurtyną **0.10** Niebezpieczne związki (s.).

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowna planeta **9.25** Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze **10.15** Alsek - lodo-wa rzeka **10.50** Życie wojownika **11.40** Cuda ludzkiego geniuszu **12.30** Chiny na języku **13.25** Żyję Dunajem **14.20** Kronika starożytnego Egiptu **15.10** Niesamowite zjawiska natury **16.05** Starożytne rzesze **16.55** Belgijka pod Ripem **17.20** Czar austriackich gór **18.05** Cudowna Ameryka **19.00** Na rowerze po Czechach **19.10** Przygody nauki i techniki **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym

20.00 Łowcy przygód

Pilota bez licencji Manu (Alain Delon), zawodnika bez auta rajdowego Rolanda (Lino Ventura) oraz rzeźbiarkę z niegdyś negatywnymi recenzjami we wszystkich gazetach, Laetitię (Joanna Shimkusowa), są nierozłącznymi przyjaciółmi, którzy zostali oddzieleni śladami losu. Okolicznościowo dowiadują się, że w Kongo spadł do morza prywatny samolot belgijskiego handlarza, który przewoził swój majątek o wartości 500 milionów franków. Pożegnują Paryż i Łuk Triumfalny, nad którym właśnie Manu bez pozwolenia próbował przelecieć.

21.55 Mózg za miliard dolarów (film) **23.40** Indochiny: zapomniana wojna **0.35** Świat według Pernstejnow.

NOVA

6.00 Śniadanie **8.45** Ulica (s.) **9.50** Spece (s.) **10.50** Dr House (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.40** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamierzmy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Małe sprawy wielkiego miasta (s.) **21.40** Odznaka Wysočina (s.) **22.55** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **0.05** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.10** M.A.S.H. (s.) **9.25** Słoneczna (s.) **10.50** ZOO nowe początki (s.) **11.50** Agenci NCIS (s.) **13.40** Policja w akcji **14.40** Incognito **15.45** Tak jest, szefie! **16.55** Nakryto do stołu! **18.00** ZOO nowe początki (s.) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Słońce, siano, truskawki (s.) **21.50** 7 przypadków Honzy Dědky **0.10** Tak jest, szefie! **1.20** Policja w akcji.

ŚRODA 20 SIERPNI

TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Rodzina (nie od) święta. Jak przygotować się na bunt nastolatka? **8.00** Czerdziestolatek (s.) **8.55** Ranczo 5 (s.) **9.50** Komisarz Alex 4 (s.) **10.45** Ojciec Mateusz 27 (s.) **11.35** Królowie (s.) **12.10** Agrobiznes **12.50** Natura w Jedyńce. Dzi-ka Szkocja **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Florence (s.) **22.10** Telexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.00** Reporterzy **18.20** Akacyjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Ojciec Mateusz 33 (s.) **21.20** 62. KFPF w Opolu - Trzy ćwiartki Jacka Cygana - urodziny

20.15 Mój piękny syn

Poruszający dramat oparty na prawdziwej historii ojca, który stara się pomóc dorastającemu synowi walczącemu z uzależnieniem od narkotyków. Film ukazuje pełen emocji proces odbudowy zaufania, dramatyczne nawroty choroby i bezwarunkową miłość rodziny. To szczere spojrzenie na uzależnienie - zarówno od strony osoby chorej, jak i bliskich.

TVP 2

6.25 Mosaika żydowska. Magazyn kulturalno-religijno-społeczny **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Rodzina (nie od) święta **11.50** Niewiarygodne przygody Marka Piegusa (s.) **12.30** Kolo fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque. Turniej mistrzów (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **16.00** Kolo fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque. Turniej mistrzów (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.05** Mazurska Noc Kabaretowa **21.10** Alternatywy 4 (s.) **22.20** Gdzie jesteście, Amando? (dramat USA).

NOVA

6.00 Śniadanie **8.45** Ulica (s.) **9.50** Spece (s.) **10.50** Dr House (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.40** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamierzmy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Małe sprawy wielkiego miasta (s.) **21.40** Odznaka Wysočina (s.) **22.55** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **0.05** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.10** M.A.S.H. (s.) **9.25** Słoneczna (s.) **10.50** ZOO nowe początki (s.) **11.50** Agenci NCIS (s.) **13.40** Policja w akcji **14.40** Incognito **15.45** Tak jest, szefie! **16.55** Nakryto do stołu! **18.00** ZOO nowe początki (s.) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Słońce, siano, truskawki (s.) **21.50** 7 przypadków Honzy Dědky **0.10** Tak jest, szefie! **1.20** Policja w akcji.

TVC 1

6.00 Folklorika **6.59** Studio 6 **9.00** Magnum (s.) **9.45** Komici na piątek **10.40** Pr. rozrywkowy **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości, pogoda, sport **12.30** Na wierzchołki gór z Vladimirem Čechem **12.50** Velké sedlo (s.) **13.40** Pieczenie na niedzielę **14.15** Pod jednym dachem (s.) **15.05** Śpiewa Karel Gott **16.20** Walker: Independence (s.) **17.00** Podróż po Szumawie **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Grzeszni ludzie miasta Pragi (s.) **22.10** Sebemilenec (film) **23.10** Komisarz Florence (s.) **1.20** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Burgundia, serce Francji **9.25** Ziżka - rzezimieszek i wojownik boży **10.15** Zwierzę **11.40** Rodzina Kennedy - fatalne ambicje **11.30** Odrodzona natura Gór Skalistych: od Yellowstone po Yukon **12.25** Tajemnice II wojny światowej **13.20** Windsorowie prywatnie **14.05** Cuda techniki **14.55** Lotnicze katastrofy **15.40** Kataklizmy czyli katastrofy naturalne jako uruchamiacze procesów ziemskich **16.35** Niedźwiedzie historie **17.30** Z kucharek dookoła świata **18.25** Medina Azahara, zaginione andaluzyjskie miasto **19.20** Ziemia nieznaną **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Dobre gołębie wracają (film) **21.55** W przebraniu mordercy (film) **23.40** Hitler i Stalin - sekretne kontakty **0.35** Adolf Eichmann: zeznania diabła.

NOVA

6.00 Śniadanie **8.30** Ulica (s.) **9.35** Małe sprawy wielkiego miasta (s.) **10.55** Dr House (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.40** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamierzmy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Sperminatoři (reality show) **22.10** Tajemniczy szef SKS (reality show) **23.35** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **0.30** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.10** M.A.S.H. (s.) **9.25** Słoneczna (s.) **10.50** ZOO nowe początki (s.) **11.45** Agenci NCIS (s.) **13.35** Policja w akcji **14.35** Incognito **15.40** Tak jest, szefie! **16.55** Nakryto do stołu! **18.00** ZOO nowe początki (s.) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime

20.15 Top Gun: Maverick

Kontynuacja kultowego hitu z Tomem Cruise'em, który powraca jako doświadczony pilot marynarki wojennej. Maverick zostaje instruktorem w elitarniej szkole Top Gun, gdzie szkoli nową generację lotników. Podczas przygodań do niezwykle ryzykownej misji musi zmierzyć się z przeszłością, konfliktami w zespole i własnymi ograniczeniami. Widowskowie sceny lotniczej i emocjonująca historia.

22.55 Show Jana Krausa **0.00** Tak jest, szefie! **1.10** Policja w akcji.

CZWARTEK 21 SIERPNI

TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Dobre historie **7.55** Czerdziestolatek (s.) **9.00** Ranczo 5 (s.) **9.55** Komisarz Alex 4 (s.) **10.50** Ojciec Mateusz 27 (s.) **11.35** Królowie (s.) **12.10** Agrobiznes **12.50** Natura w Jedyńce. Dzi-ka Szkocja **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.00** Reporterzy **18.20** Akacyjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Ojciec Mateusz 33 (s.) **21.25** Sprawa dla reportera **22.25** Kwiaty Uzurii **23.30** Dom pod Dwoma Orłami (s.).

TVP 2

5.30 M jak miłość (s.) **6.20** Operacja zdrowie **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Wspólny dom (mag.) **11.50** Niewiarygodne przygody Marka Piegusa **12.30** Kolo fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **16.00** Kolo fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłości i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.05** Mazurska Noc Kabaretowa. Rejs miłości **21.10** Alternatywy 4 (s.) **23.55** Morderstwa w Pont-L'Évêque (dramat).

TVN

5.50 Ukryta prawda (s.) **6.45** Kuchenne rewolucje. Warszawa **7.45** Dzień Dobry TVN **11.25** Top Of The Top Sopot Festival 2025 **11.30** Kuchenne rewolucje. Zajązł Florencja **12.30** Szpital (s.) **13.35** Top Of The Top Sopot Festival 2025 **13.40** Ukryta prawda (16-44) **16.50** Top Of The Top Sopot Festival 2025 **16.55** Kuchenne rewolucje. Górki Wielkie **17.55** Detektywi (s.) **18.55** Top Of The Top Sopot Festival 2025 **19.00** Fakty, sport, pogoda **20.00** Top Of The Top Sopot Festival 2025. **23.20** Zły Mikołaj (komedia Niemcy/USA).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** 48h. Zaginieni (s.) **10.30** Trudne sprawy. Aferzysta **11.30** Gliniarze (s.) **14.40** 48h. Zaginieni (s.) **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.35** Gliniarze (s.) **17.40** Trudne sprawy **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda

20.00 Och, Karol 2

Lekka komedia o mężczyźnie, który jest mistrzem flirtu i nie potrafi oprzeć się kolejnym romansom przygodom. Jego pozornie uporządkowane życie uczuciowe zaczyna się komplikować, gdy użalone kochanki postanawiają się zemścić, a intrzygi wymykają się spod kontroli. To pełen humoru, zabawnych dialogów i nieoczekiwanych zwrotów akcji film z gwiazdorską obsadą, idealny na wieczór w dobrym nastroju.

22.15 Szczęścia chodzą parami (komedia).

PROGRAM TV

CO W KINACH

HAWIERZÓW - Centrum:

Dżob (21, godz. 17.00).

HAWIERZÓW-Kino Letnie:

Jak se nám to mohlo stát?! (19, godz. 21.00); Pod parou (20, godz. 21.00); Tony má plán (21, godz. 21.00).

KARWINA-Kino Letnie:

Pod parou (20, godz. 20.30).

KARWINA - Centrum:

Naga broń (19, godz. 17.30); Dżob (19, godz. 19.30); Elio (20, godz. 10.00); Duchoň (20, godz. 17.30); Wapsons (20, godz. 20.00); **Zakrecony piątek 2** (21, godz. 17.30); Tony má plán (21, godz. 20.00);

CO W STREAM-IE

Obcy: Ziemia

W roku 2120 Ziemia tonie pod dominacją pięciu potężnych korporacji – Prodigy, Weyland-Yutani, Lynch, Dynamic i Threshold. Technologia doprowadziła do przełomu: obok ludzi żyją cyborgi (połączenie biologii i maszynierii), syntetyki (humanoidalne roboty z AI) i przełomowe hybrydy – automaty z ludzką świadomością. Pierwszy taki byt, nazwana Wendy, stworzyła Prodigy, dając ludzkości iluzję nieśmiertelności. Spokój korporacyjny zaburza katastrofa: statek badawczy USSC Maginot (Weyland-Yutani) rozbił się w Prodigy City. Wendy wraz z grupą hybryd – tzw. Lost Boys (inspirowanych Peterem Panem) – rusza do strefy zdarzenia, by odnaleźć zaginionego brata Hermita. Towarzyszą im syntetyk-mentor Kirsh oraz oddział żołnierzy; wspólne poszukiwania odsłaniają dramatyczne zagrożenie – groźniejsze niż cokolwiek przypuszczali. Noah Hawley, showrunner, oddaje hold oryginalnej estetyce „Obcego”, unikając nowoczesnych tech-noirów i odwołując się raczej do mrocznego retro-futurystycznego stylu, pełnego analogowych monitorów i przycisków – szczególnie jako kontrastu do studyjnych realiów korporacyjnej dystopii. „Alien: Earth” opowiada o archetypach horroru – z klaustrofobią, ciałem, którym można zawładnąć, oraz instynktownym strachem przed nieznanym.

Akcja toczy się kilka lat po tym, jak Tess (Jamie Lee Curtis) i Anna (Lindsay Lohan) przeżyły kryzys tożsamości. Anna ma teraz własną córkę oraz przyszłą pasierbicę. Zmagając się z licznymi wyzwaniami, związanymi z połączeniem dwóch rodzin, Tess i Anna odkrywają, że nawet nieprawdopodobna historia potrafi się powtórzyć.

Serial uruchamia atmosferę napięcia i grozy, a ekran wypełniają nie tylko kultowe ksenomorfy, ale i nowe potworności: począwszy od przerażających insektów po przeszczepy, które wbijają się w żywe ciała – efekt zgrozy i psychologicznego thrilleru z równym natężeniem. Na ekranie blizszy międzynarodowa obsada: Sydney Chandler jako Wendy, Timothy Olyphant – Kirsh, Alex Lawther, Samuel Blenkin (Boy Kavalier), Essie Davis, Babou Ceesay, Adrian Edmondson, Adarsh Gourav, Erana James, Lily Newmark, Jonathan Ajayi, Kit Young, Diêm Camille i Moe Bar-El. Serial zadebiutował 12 sierpnia 2025 roku na FX i w serwisie Hulu, a dzień później pojawił się na Disney+ w regionach międzynarodowych. Sezon liczy osiem odcinków, emitowanych co tydzień – finał zaplanowano na 23 września. „Alien: Earth” to nie tylko prequel – to świeże spojrzenie na klasyczny horror sci-fi, które tchnie nową energię w kultową franczyzę. To studium retro-futurystycznego stylu, pełnego analogowych monitorów i przycisków – szczególnie jako kontrastu do studyjnych realiów korporacyjnej dystopii. „Alien: Earth” opowiada o archetypach horroru – z klaustrofobią, ciałem, którym można zawładnąć, oraz instynktownym strachem przed nieznanym.

Gdzie oglądać: Disney+

Krystyna Pękała przedstawi swój pierwszy album

